

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

Eu sgomotul 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/4 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru România și străinătate:

Eu 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr. a treia-ora 5 cr., și tirbu de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.
Telefon Nr. 12.

Se prenumără și la poște și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.
Nimeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc pe acțiuni

ANIVERSARE.

Astăzi se împlinește un an, de când ușile temnițelor din Seghedin și Vaj s'au deschis, ca să redeie libertății pe membrii comitetului național, cari condamnați pentru Memorandum fus la treptele troliului, au ținut să fie consecuenți, să nească cinstea drapelului național și să treacă în temniță.

Știrea despre eliberarea lor a umplut de sinceră și nemărginită bucurie toate inimile românești, afară doar de a acelora, cari trasi la răspundere pentru aceeași faptă, în loc să steie în fața dușmanului cu fruntea ridicată, au luat-o la sănătoasă, părăsind terenul de luptă.

Nu mai un an a trecut, de când cu toții am fost cuprinși de bucurie, și astăzi ce amar umple inimile noastre.

Astăzi privind în jur de noi, în giurul drapelului nostru nici un semn nu vedem, care să ne poată deștepta bucurie în suflet. Acei bărbați, cari împreună au luptat, împreună au suferit, împreună au răbdat toate greutățile temniței, astăzi îi vedem, nu numai îmbrășiți, ci certăși și dușmăniți cu o patimă și în forme, cum nu s'a mai văzut la noi.

Astăzi un an aveam nădejdi frumoase; astăzi numai ruine de iluzii perdute. Acum un an ne închipuim înainte, că o să vedem în curând fălăind sus și mândru steagul luptei naționale, și de fapt, acum stindardul e învăluit, retras, ear' stegarii dușmăniți între sine.

Meditând asupra acestor schimbări deșteptate și așa de sfâșietoare, se pune de sine întrebarea: Ce este a noastră, care a produs această schimbare? Sau cine a făcut, de cu eliberarea noastră, că grațierii lor am fost condamnați, cu toții, ca să ajungem unde am ajuns?

Eată întrebări la cari trebuie se ne dăm și să ne dăm un răspuns.

Greutatea situației precare, în care am ajuns, este fără îndoială rezultatul politice nebune, ce a inaugurat-o guvernul împotriva noastră, este opera șovinismului tiranic și desperat. Dar' numai în parte. Trebuie să recunoaștem, că mare parte din răul situației revine desbinării, ce s'a produs în sinul conducătorilor nostri.

Cât despre această desbinare noi am spus-o odată, că ea se datează de atunci, de când unii dintre conducători și-au ales temnița, ear' alții așa numitul exil. Desvoltarea lucrurilor dela crăia încoace n'au făcut decât să ne confirme în părerea noastră.

Și într'adevăr, cel-ce cunoaște unele detalii, cari cu timpul vor trebui făcute

cunoscute tuturor, trebuie să admită că sēmēnta cerții și desbinării, s'a fost sēmēnat chiar înainte de eliberare, și ea a început să încolțească îndată-ce prin grațiere membrii comitetului au eșit din temnițe.

Cei-ce au fugit de temniță în „exil”, în special cel-ce chiar si de judecată a fugit, a căutat ca zizanie să arunce între conșoții de lupte și suferințe, și prin legăturile sale înalte a și reușit, ca să țese intrigi și să pună la cale diferite bănuici. Numai astfel s'a putut esopera de desbinarea făcută n'a rămas făcută numai după „temniță” și „exil”, ci s'a complicat, desbinând și pe întemnițați în două.

Dar' ori-cât de tristă e situația, în care aniversăm amintirea unor momente de generală bucurie, totuși avem nădejde, că ea se va clarifica, încetul cu încetul, producând rezultatele bune ale unui proces de cristalizare.

Să sperăm deci, că acela, care astăzi aproape singur mai reprezintă organizațiunea noastră de partid, și care poate să conserve un punct, dela care să se mântuiască continuitatea luptei noastre, va rămâne și mai departe neclintit la postul său și va contribui, ca clarificarea să se facă cât mai curând, ca și continuarea luptei să se poată face cu mai mult rezultat.

Sibiu, 16 Septembrie n.

„Sachsenta”. Comitetul central al partidului săsesc și-a ținut luni conferența sa, la care au participat delegați ai tuturor cercurilor, afară de al Sebeșului-săsesc, cari însă și-au trimis în scris aderența la toate.

Sedinta a durat mult. Despre decursul ei dăm după S. D. Tageblatt următoarele:

„În vorbirea sa de deschidere — scrie „Tageblatt” — presidential (Dr. Wolff) și-a exprimat dorința, ca în vederea importanței ordinei de zi măcar de ar reuși, ca prin aprecierea înțeleaptă și cumpetată a tuturor împregiurărilor să se ajungă la o procedură uniformă în conferența ce se va concheta fără a strica poziția și de altcum grea a poporului săsesc, sau, dacă o unire ar fi imposibilă, de ar succeda măcar a conserva baza pentru validitatea poziției noastre.”

S'a cetit apoi raportul biuroului despre activitatea comitetului central dela ultima conferență, 1890, încoace, care s'a primit.

Schimbările punctului 8 din program au dat ansă la discuție. În sfârșit s'au primit următoarele 2 schimbări:

În locul dispoziției, ca conferența (Sachsenta) să se conchete de regulă din cinci în cinci ani s'a primit, ca conferența să se conchete ori de câte-ori aceasta este cerută de „majoritatea membrilor comitetului central, sau de cel puțin trei comitete cerșuale”. Mai departe s'a primit un punct în sensul căruia, deputații dietali, cari stau pe baza programului săsesc să aibă drept a participa

la ședințele comitetului central plenar cu vot consultativ.”

S'a hotărât apoi convocarea Sachsenta-ului, în care va avea să fie ales și un nou comitet central. Conferența se va ține în Sibiu, în a 2-a jumătate a lunii lui Octombrie. Fixarea termenului este concretizată unei comisiuni de trei.

Important ni-se pare următorul, ultim pasagiu din raportul lui Tageblatt:

„Comitetul central plenar și-a însușit și părerea comitetului central restins, că Sachsenta-ul, precum mai înainte, așa și după aceasta, stă pe baza largă populară și că ori-care locuitor din fostul „Sachsenland” fără nici o restricțiune, fără deosebire de confesiune sau naționalitate, are drept să participe (la conferență) dacă e alegător dietal și stă pe baza programului poporului săsesc.”

Probabil în această declarație se conține deja permiterea, din partea guvernului, a conferenței săsești.

Apponyi și fusiunea. În 13 Septembrie n., partida „națională” maghiară a ținut o adunare la Ipolyág (cort. Hont), în care Zichy Jenő a rostit un discurs-program spre a se recomanda alegătorilor celui cerc ca candidat de deputat la viitoarele alegeri. La adunare a luat parte și șeful partidului, Apponyi Albert, care urmând la cuvânt, vorbi mai pe larg asupra fusiunii, declarând, că aceasta ar însemna în momentele de față: capitulare și îndemnând pe partizanii săi a nu se cugeta la nici un fel de fusiune, ci să se pregătească la cea mai mare luptă.

„Ne amenință”, — zise el — „un pact rău cu Austria, urcarea cuotei și convenția vamală. Trebuie să luptăm contra acestora pentru interesele țării”. Terminând, Apponyi declară, că liberalismul maghiar poate conta totdeauna la el și că el nu va trece în tabera celor cari cer revisuirea legilor bisericești

Femke & Comp.

Într'adins n'am continuat ieri să ne ocupăm la locul acesta de isprăvile și rezultatele congresului kulturegylest, pentru a lăsa cetitorului răgaz ca raportul însuși despre decursul acestei adunări culturale millenare, chiar și numai d.n. extractul, pe care îl sfârșim azi, să făptuiască impresia imediată asupra fiecăruia. Și voind să-ți dai seamă, să-ți resumezi însuși în puține cuvinte, această impresie, nu știu în primul moment cărei părți alcătuitoare să-ți dai precăderea, sau de ce să te uimești mai mult: de paroxismul șovinismului, ori de grandomania patologică; de fătarnicia și perfidia nemărginită și ne mai pomenim în lume, ori de prostia colosală a aranjatorilor și norodului de față la congres.

Căci într'adevăr toate aceste simptome și încă multe altele ale boalei cronice naționale, a cărei rădăcină stă în criminală și nebulatică „idee”, au eșit cât se poate mai în relief la această orgie millenară culturală, la acest adevărat Hexensabbath, — sərbătorea strigoilor — al șovinismului desfrănat al societății elite millenare, sub patronajul binevoitor al stăpânirii.

Când treci cu ochii cetind, peste potopul de expectorațiuni pe de o parte cutezătoare și jignitoare pentru națiunile nemaghiare, pe de alta contradictorie și extrem de perfide prin minciunile lor, nu știi la început: să te lași să fii pătuns de indignarea supremă a revoltei sufletești ori să te apuce gârcei de ris la vederea svircolirilor nebulatice ale adunăturii elite. După temperament, experiență, ori chipul de a privi mersul lucrurilor, fiecare privitor al orgiei kulturegylestice se va afla într-o dispoziție sufletească cam în marginile acestor două extreme. Dar' și ele însele, extremele acestei stări, indignarea supremă ori hohote de ris, sunt îndreptățite și se completează oare-cum, se contopesc într'una și aceleași impresie.

Nu este oare îndreptățit ori-ce nemaghiar, nu este oare împins la indignare, când unul din cei trei preșidenți kulturegylestici, Bethlen Gábor spune negenat, pe față, că:

„reuniunile culturale luptă de ani de zile pentru întărirea singurului element susținător de stat în Ungaria”;

când are obraznica cutezanță a numi pe nemaghiari „naționalități străine”; când zice că

„factorii normativi ai societății maghiare cer, ca și statul să-și facă datorința lui și să iese asupra-și ocrotirea maghiarismului”.

Ce se reoglindește mai exact în aceste expresiuni: fumuri în cap, îngâmfarea unui perde vară, cheltuiitor și făcător de datorii, ori mișelia șovinistică?

Să te revolți, ori să rizi cu hohote auzind pe același grof proferând nepe-depsit:

„Toate aceste reuniuni și-au propus drept scop a ocroti națiunea maghiară contra naționalităților străine”.

Dacă vre-odată a putut să fie ceva timbrat de dispozițiunile legii drept „agitatie contra naționalităților”, apoi de sigur sunt frazele acestea. Îl asigurăm despre aceasta și pe procuror și pe adunătura-elite.

Peste vorbirea „representantului presei”, proprietarul ziarului „Budapesti Hirlop” Rákosi Jenő, trecem, bine înțeles, ca hohote de ris, ca peste sbierăturile unui comediant de bălcu, care înșeală publicul seu cu minciuni d'alde: scoate aur curat dintr-o căldare unde ferbe funingine cu oțet și pērul ca-

prei de mare americane, etc. Căci nu e oare tot atâta, când Rákosi pehlivănește înaintea adunăturii-elite cu vorbele:

„Răspândirea luminii, a științei, peste tot a culturii însemnează și răspândirea maghiarismului!”...

Nu-i așa, că se potrivește minunat pentru „Vulturul”, „Bolond Istók”, ori alte foi umoristice? Nu-i așa, că ați ris cu toată pofța? Și vedeți, nația adunată în sala festivă a izbucnit într'un paroxim de însuflețire și eljen-uri. Ei bine! cine e aici ridicol, noi cei-ce ridem, ori elita millenară a societății maghiare, care la aceste cuvinte e la culmea serioșității?

Dar' în vorbirea acestui orator trebuie să rectificăm o greșeală, ce s'a străcurat în povestirea lui cu fântâna din pădure și copiii. Rákosi a zis, că inscripția de deasupra fântânii sună: „Cine bea din mine se face lup!”, ear' nu „leu”, cum este pus greșit în reproducerea noastră de ieri a raportului. În această versiune rectificată și adevărată povestea lui Rákosi devine și mai interesantă, cât se poate de potrivită la cazul cu cei-ce beau din „fântâna culturii maghiare”. Exemple: Moldován Gergely, Goldiș János și toți renegații din alte neamuri. Ce au devenit ei dacă nu „lupi”, ori alte fiare într'u rușinea națiunilor?

Și în ajungerea unor astfel de scopuri, nici el, Rákosi, nici viceprimarul capitalei Márkus nu se sfiesc a invoca, fiecare, numele și ajutorul lui Dumnezeu; acel din urmă adagă, ca „kulturegylesturile se soarbă din chibzuirile lor de azi nouă putere pentru nouă luptă” — în numele și cu ajutorul lui Dumnezeu. Când a fost pronunțată vre-odată o mai mare blasfemie?

Și ce să zicem despre frasa întrebuintă de Széll în răspunsul dat lui Rákosi, când vorbește de „numai cuvântul adevărat și numai litera adevărată”? Continuând că

„cuvântul liber nu poate fi în urma urmelor decât un cuvânt adevărat; căci adevărata libertate nu suferă minciună”.

Când un Széll se pune în o așa enormă contrazicere de vorbe și fapte, când el așa puțin își dă seamă de stările faptice, atunci nu credem că societatea maghiară, cu căpeteniile ei, cu elita și norodul, pot fi aduse la reson pe cale pacinică, că boala lor poate fi vindecată printr'un leac normal, liniștitor; ci mai bine, popoarele nemaghiare și din decursul congresului kulturegylest millenar se întăresc numai în convingerea, că elita și căpeteniile ei trebuie aduse la „minte sănătoasă”, — cum le-a zis și „Hamburger Nachrichten” — printr'un mijloc ra-

FOIȚA „TRIBUNEI”.

ROATA MORII.

Eu stau privind cum curge apa
Șoptind cu-a valurilor glas;
Din sus se-nvîrte roata morii
Încet, dar' fără de popas.

Ea spune-o tainică poveste
În limba ei, duioși și rar:
Cum un voinic se îndrăgise
C'o mândră fată de morar;

Cum fata îi spunea, pe toate
Câte-s în cer și pe pământ,
Că-l are drag... și o să-l aibe
Tot scump și drag pân' la moartea.

Și roata morii se învîrte
— Cobind cu jale — scârțâind,
Și-apoi începe ear', în taină,
Cu valurile povestind:

Cum într-o zi veni la moară
Un Făt-frumos cam pe-nsurat,
Ear' fata s'a pornit în lume
Cu el — și nu i-au mai aflat...

Și singur a rămas voinic,
Cu suflet trist și pustit,
Plângând pe urma dragii sale...
...Și de durere a murit.

Ca de fiori cuprinsă roata
Mai repede și tot mai des
Să-nvîrte-acuma: ea zorește
Un murmur fără înțeles.

Spumoasă apa se ridică
De jos, în cerc ropotitor,
Ear' valurile frământate
Pare-că plâng în limba lor.

Eu înțeleg povestea roții,
Și trist mă uit perdut la ea;
Ea spune, spune tot într'una
Și tuturor, durerea mea!

Enea P. Bota.

Pro domo sua.

Trimim dela dl P. Conda o scrisoare, drept răspuns la unele observări ce s'au făcut în treacăt, în unele foișoare publicate de noi, la poeziile d-sale.

Precum n'am avut motiv de a suprima acele observări, tot așa de puțin vom să suprimăm răspunsul de apărare al dlui Conda.

De aceea îl publicăm aici, sub linie, unde au apărut și observările, căroră domnul Conda vrea să răspundă.

Eată ce ne scrie dl Conda:

*

Poeni, Septembrie 1896.

Onorată Redacțiune!

Am observat în timpul din urmă în foișoarele prețuite „Tribuna” niște șaguiuri stângace la adresa versurilor mele, cari, ori-cât de modest și nepretențios mă simt, mă gâdlesc mult mai neastâmpărat decât să le pot trece cu vederea. Mă doare anume, felul cum anonimi critici-prisnei, știu să ironizeze niște încercări primitive și nepretențioase, peste cari lumea a trecut demult la ordine...

Fac ironie din mine, mă satirizează ori mă critică? Vom vedea.

Un satirisător are lipsă de o vervă muscătoare în cel mai fin stil, de o serioșitate melancolică; un fond de spiritualități mēduoase, din care limbile viperei, deși veninoase, apar măiestrit încregurate, fine, și dacă chiar simți că te împung, dar' coloarea lor rămâne ve-nic în floarea soarelui...

Un ironisător trebuie să poseadă un grandios spirit alegoric, ear' forma în care își

toarnă alegoria să fie netedă și limpede ca masele de ghiță; le parcurgi cu sufletul exaltat, și de lucruri ce sunt nu simți până te trântesc! Aceasta e ironia!...

Ori satirizează domni? Aș... satiricul e mai deslățuit la buze. Un satiric, fără a ține cont decum reflexul minunătăților, ori comediilor dacă vrei, din lume, te isbește și agită, fără a cugeta la împregiurările în cari ai creat, el vară amarul lui pițigător asupra făptuirilor tale cu toată verva unei conștiențe puternice într'u zemdemia scaderile generale, și abia câte-o „epigramă modernă” mai găsești să isbească în indivizi particulari. Adevăratul satiric în față-ți spălăcește o altă persoană, și numai dacă vei fi destul de destră vei afla, că acea a treia persoană e lumea însăși, în care trebuie însuși să te socotești azi, ear' el, sbiciuitorul vișilor generale, grav, îndurerat spionează cum o să-l mulțumească îmbolditura dată, și de-l înțelegi suride ironic, ear' dacă nu totuși e mulțumit, că cel puțin rana sufletului seu e răcorită...

Să deosebește de ironisator prin faptul că pe când ironisătorul e mai mult încapătinat, căci fixându-te, dintr-o scaderă ori capriț conchete a-i fi vecinic magazin de spiritualități șgărietore, pe atunci satiricul cu sufletul curat și inima deschisă îți arată rana dar' tot el îți cântă:

„De te urșc și te sfășie
Vrămașii, — ce-mi pasă mie?
Zimbund, tu ranele-ți ascunde
Și-n stelu sufletu-ți avântă,
Cui te lovește nu-i răspunde...
Tu ești poet — deci cântă!...”

Scărmanător al scaderilor generale, ne-precupțat, înțelept, profund, temeinic, în formă complesant, dar' franc, cu considerare la veac și împregiurări, cu bunăvoință la motive și scop... acesta e criticul.

El pētrunde și simte cu artistul, dar' fiind mai deslățuit de scepticism el vede lucrurile clar și precis înfigurate, își are cuvintele cu înțelesul scurt, cuvintele deslegătoare de enigme...

Mai sânt o specie de șolomonari cu aer, cavaleri de pică cu pipăituri de salon, acestia flustrateci prind frase tosite, le înverigă în suvenir lungi lungi, pescuiesc după cocooni ori renume și apoi acest soi de barzi împletitori de gând au pretenția de a crea autori!...

Din această oglindă fidelă on. public va recunoaște pe oamenii mei... Să se de încheiere, că la inserții literare numai sub forța împregiurărilor răspund.

P. Conda dela Cluj.

dical, trebuiesc ambii aduși la brazdă, în însuși interesul lor întru conservarea propriului lor popor, al poporului maghiar.

Căci altfel cultura maghiară, așa cum o propagă și voesc și pe viitor se o propage kulturegyleturile, prin invasiunile pe terenul „naționalităților străine”, pregătește tocmai peirea națiunii singure alcătuitoare.

Chestiunea română — în Roma.

Conferența domnului Roberto Fava.

— Raport special al „Tribunei”. —

Roma, 2 Septembrie n.

(Urmare.)

Precum libertatea de presă e făcută iluzorie pentru Români, tot așa sunt oprite pentru ei asociațiunile, fie ele de caracter exclusiv agricol, cultural ori literar; asemenea e oprită cu absolută rigoare introducerea de cărți și jurnale din România liberă.

O adevărată furie de persecuțiuni a cuprins pe scumpii nostri aliați din Ungaria.

Țeranii sunt clasa, care e prigonită din partea tuturor organelor statului mai sistematic și mai crud. Administrațiunea, poliția îi încarcă de vexațiuni gendarmeria îi ucide cu grămada, justiția se pune în serviciul opresorilor și despoaie pe țerani. Cererile și recursurile țeranilor trebuiesc făcute toate în limba maghiară, aceasta în disprețul legii de naționalități. Țeranii, cari au nenorocirea de a nu ști această limbă, sunt fără cruțare respinși.

Procese fără de număr, dintre cari unele durează de zeci de ani, sînt intentele țeranilor români pentru a-și despoia de câte o bucată de pământ și a-și arunca în miserie. În aceste procese totdeauna sîrmanii țerani sînt cei-ce perd.

Baronul Carol Appor, president de tribunal a intentat și a judecat, se înțelege, în favoarea sa, un proces contra a trei sute de familii de țerani români din Tofalău, despoindu-le cu desvîrșire, aruncându-le, în modul cel mai brutal, pe drumuri.

Dar' am zis, că gendarmeria și ucide pe sîrmanii țerani. Aceasta este purul adevăr! În ținuturile românești și slave se duc gendarmii, cari nu vorbesc decît ungurește. Ei strigă la câte un țeran, care fuge, și-l provoacă de trei-ori în limba ungurească, ca să stea și dacă nu o face, îl ucide îndată. Astfel au fost uciși trei Români din Zlatna, cinci din Mogoș și alți mulți la Feldru.

Juliette Adam, ale cărei simpatii pentru Maghiari sînt cunoscute, scrie în *Nouvelle Revue* următoarele despre acest delict din Feldru: »Să răsplătesc mai în grabă sau mai târziu atari acte, ca și cel din Feldru, care ne aduce aminte de timpul, când întreagă Franța se indigna auzind despre masacrările săvîrșite asupra Ungurilor din partea Austriacilor. Astăzi sînt tocmai gendarmii maghiari, cari pușcă asupra credincioșilor români, dintr-un sat din Ungaria, credincioși, cari vor să-și exerciteze dreptul de a-și alege preotul lor și care resping pe denumitul de rău renume, pe care un episcop guvernamental vrea să li-l impună. Patrusprézeze răniți, între cari cinci femei, și cinci morți, eată bilanțul unei singure zile, care se poate numi criminală».

Și sînt puține zile, de când gendarmeria din Mehadia și-a descărcat în mod las puștile asupra unei mulțimi de Români, care se adunaseră neînarmați și pînăci dinaintea casei comunale, pentru a cere justiție în niște afaceri ce li-s-au impus — făcînd un oribil măcel.

Dar' ori-cât s'ar vorbi, nu e cu putință a da o iconă exactă despre starea ce li-s'a creat Românilor în Ungaria și Transilvania. A descrie condițiunea țeranului, a jurnalistului, a studentului, înseamnă a face numai fragmente resfirate din tabloul, care ar trebui prezentat întreg. Ar trebui să vadă omul întregul, complexul, pentru a-și face o idee despre sistemul de opresiune adoptat de Maghiari în contra naționalităților supuse.

Întreagă atmosfera, care constituie viața socială, este cea-ce slăbește pe Români, îl răneste și-i face insuportabilă existența.

Dar' pe lângă toate aceste persecuțiuni monstruoase, Maghiarii sînt constrînși a mărturisi ei înșiși, că în întreprinderea de desnaționalizare ei sînt cei învinși.

Unul dintre cei mai implacabili șoviniști, dl Gustav Beksis scrie: »Noi vom perî în Transilvania, deși puterea este în mîinile noastre! Noi ar trebui să apăsăm ca și o stîncă deasupra elementelor, care ne sînt dușmane (Românii și Slavii), ca și o vîenă de apă, care curge lin dar' fără întrerupere, noi

ar trebui să subminăm masa română. Sécuii și Maghiarii ar fi trebuit deja să se unească, drept rezultat al unei muncе seculare, întocmai cum se întâlnesc lucrătorii, cari din două părți opuse găuresc un munte. Muntele român ar fi trebuit să cadă deja de mult timp în ruină».

Cine nu vede în aceste cuvinte o amară durere ascunsă, pentru-că s'au împrăștiat atâtea forțe folositoare în luptă pentru un scop absurd și irealizabil; — cine nu vede în aceste cuvinte un fel de remușcare, pentru-că a comis atâtea greșeli și atâtea delictе, pentru-că a aprins în patria maghiară un foc nestîns de ceartă și de ură, pentru-că a atras asupra sa antipatia întregii lumi civilizate, pentru-că în sfîrșit se vadă, că prada așa de mult dorită îi scapă din mînă, pe când cu alte mijloace ar fi fost așa de ușor a face din Ungaria patria fericită și iubită a tuturor naționalităților.

Astăzi nu cu despotismul se leagă popoarele; singură libertatea are puterea de a le ține unite. Un exemplu prea strălucit ne oferă federațiunea helvețiană. Amenințate de pericolul de a fi desființate din partea popoarelor vecine și ținînd mai pe sus de toate la independența lor, cele trei naționalități, cari compun confederațiunea helvețică, simțindu-se prea slabe a sta isolate, s'au unit, c'au grupat între sine cele trei naționalități, și-a conservat fiecare limba proprie, credința și tradițiunile sale. Și Italienii, Francezii și Germanii se desvoaltă și prosperează pe baza unei absolute egalități, grație respectului reciproc, în acea țeară mîndră și nobilă, pe care libertatea a atins-o cu sîrutul seu divin.

Dacă Ungaria ar fi imitat Helveția și dacă ar fi făcut la poalele Carpaților și petot extinsul șes de sub domnia sa se înflorească acea floare rară a libertății, care acopere văile Helveției, ea ar fi acum un stat puternic, pacinic, fericit, admirat și respectat, ar fi un element de ordine și de pace în concertul statelor europene. Așa cum e astăzi, ea nu e decît o formațiune artificială slabă și rămolită, care se va disolva la prima exploziune a popoarelor înălțuite prin despotismul ei, nu e decît un permanent pericol pentru pacea Europei.

Poate-că nu e departe timpul, când va răsună oara de expiare pentru opresorii Românilor și Slovacilor din Ungaria. Dacă oamenii politici pot să scape câte-odată de pedeapsa faptelor lor rele, nu e tot așa cu națiunile. Națiunile trăesc întotdeauna destul pentru a-și lua urmările faptelor lor. Destruțiunile făcute cu scop de a-și asigura pe timp mai îndelungat scutirea de pedeapsă este cea din urmă și cea mai îngrozitoare urmare a greșelilor și delictelor lor. În această înălțuire de cauze și efecte residă sancțiunea dreptului gîinților. Nici o națiune, nici un stat nu se poate subtrage dela aceasta și întreagă istoria despre relațiunile popoarelor e o peremptorie demonstrație a acestui adevăr.

Urmările procedurilor criminale, cărora sînt supuse în Ungaria naționalitățile nemaghiare se vor arăta cu atât mai îngrabă, cu cât mai monstruoase și mai generale vor fi aceste proceduri.

Nu se tractează aci despre desnaționalizarea sau violarea drepturilor unui popor slab, ci ale unei enorme mase de circa 10 milioane de indivizi, cari formează majoritatea locuitorilor din regat. Apoi se se mai adaugă, că cei oprimați nu sînt izolați și nu stau singuri prin rasa lor, din contră, ei aparțin unor națiuni independente și pline de viață, care își pun în mișcare toate puterile lor pentru a duce la triumf o cauză, în sine așa de dreaptă și pentru ei așa de sfîntă.

Simptomele neliniștitoare se îngrămădesc unul peste altul ca și niște nouri obscuri pe orizontul stăpînitorilor din Ungaria. De o parte opiniunea publică generală din Europa se arată mișcată de suferințele națiunilor desmoștenite și e disgustată cu totul de elementul maghiar, despre care se credea, că va fi un factor important de consolidare și pace nu numai în sinul monarhiei austro-ungare, ci în întreg Orientul, și el s'a dovedit în schimb un factor de provocări și disordine. De altă parte naționalitățile oprimate au început a-și înălța vocea lor cu o rezoluțiune, care trebuie să dea de gîndit serios celor-ce se pretind a fi patronii lor.

Și e înzădar, dacă Maghiarii tractează cu dispreț aceste naționalități, și e în deșert, dacă ei se fălesc zicînd: »Românii nu sînt nici născuți, nici chemați la libertate» și »Slovacul nu e om» (A tot nem ember). Români le răspund: »Românul nu pierie!», ear' Slovaci variînd un cuvînt al lui Palacky, istoricul național al Cehilor răspund: »Noi am existat înainte de Ungaria și vom exista și după ea».

(Va urma)

Congresul kulturegyletist.

(Urmare și fine).

La banchet, grof Károlyi Pista a pronunțat un toast în onoarea M. S. Regina, »care deja atunci, când națiunea maghiară era încă în doliu, a simțit cu Ungaria, și care mai târziu a fost cea dintîiu, care a premers cu exemplu bun în învățarea limbii maghiare. Ea și astăzi încă este adevărată ocrotitoare a Ungariei și de aceea se cuvine», etc...

Wlassics încă a luat parte la banchet și a toastat, lung de tot. Reținem următoarele părți din toastul lui: »Atît ca membru nepretențios al kulturegyletului transdanubian, dar' și în poziția mea oficială, m'am convins de activitatea rodnică și folosirea binelui obștească, pe care o desvoaltă aceste instituțiuni sociale de mare însemnatate»...

»Accentuez, că reuniunile culturale sînt așezămîntе sociale maghiare (ori ungare?), căci de această idee îmi leg vorba ce urmează. Nimeni nu poate nega, că statului și naște datorită, de a da direcțiune politică culturale naționale unitare. Din altă parte earăși nu începe îndoială, că asea mare chemare culturală, care l'a fost croită Maghiarului pe pămîntul acestei țeri, nu poate fi îndeplinită nici singur numai prin rîvna aparatului oficial, și nici numai prin puterea intelectuală a oamenilor de resort. Această misiune putem să o îndeplinim numai atunci, dacă societatea maghiară unită în aspirațiunile, ideile și iubirea de patrie, va deveni muncitor neodîhnit al culturii naționale».

Vă salut însă și de aceea, de oare-ce întreaga activitate și direcțiunea d-voastre corăspund de cuideile conducătoare ale politice culturale tradiționale a statului ungar. După o boție enormă de cuvinte pe tema aceasta, ministrul zis al culturii și instrucției ridică paharul: »pentru-că kulturegyleturile maghiare se înflorească tot mai puternic pentru a sluji scopurile tradiționale ale politice culturale maghiare».

Din celelalte toasturi nu este nimic de scos la iveală.

Încă înainte de congresul tuturor kulturegyleturilor, și-a ținut adunarea sa generală anuală kulturegyletul ardelenesc. Printre onorabila asistență este de remarcant și inevitabilul general de carnaval Turr.

Din vorbirea onor. president Bethlen Gábor scoatem numai următoarea floricea patriotică: »Această Ungarie millenară, scumpa noastră patrie, o considerăm ca o moștenire maghiară și vom să o păstrăm pentru toate timpurile. Și fiindcă o vom aceasta ca națiune unificată, ne încredem în Dumnezeu, atotputernicul, că ne va ajuta întru aceasta!»

După vorbirea dlui president, secretarul general a citit raportul anual. Din el aflăm, că veniturile în ultimul an se ridică la 126.706 fl., din care 62.933 au fost împărțite ca subsidii; cui? unde? nu spune foaia din care extragem aceste date. Capitalul social reprezintă acum valoarea de 1.226.062 fl.; pentru anul ce vine sînt preliminate ca subsidii: 66.718. Emke întreține ori subvenționează: 12 parochii, de diferite confesiuni, a căror activitate se extinde asupra mai mult decît 100 comune. Reuniunea întreține o mare școală de agricultură în Sécuime, susține ori subvenționează 52 școale populare; a înființat 20 kisdodovuri și 104 biblioteci populare. Numărul membrilor este: 74 pe viață, 187 fondatori, 10.036 ordinari, 2739 ajutători. Legatele făcute reuniunii de diferiți donatori au valoare de o jumătate milion de florini.

»La sfîrșit, — încheie darea de seamă, din care scoatem aceste amănunte, — secretarul general a rostit cuvinte înălțătoare către Atotputernicul pentru milostivenia și binecuvîntările, de care a fost părtaș națiunea maghiară».

REVISTA PRESEI.

Presă română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 194) tractează în prim-articolul: »Măsurii desperate» sfîrșirile »millenaristilor» întru a duce cît mai mulți Români la Budapesta, timbrându-le de niște »măsurii desperate». Publicînd știrea, că în Mediaș încă se pregătesc pentru Budapesta o trupă de 817 Români, »Gazeta» își exprimă îngrijirile față de cele-ce se petrec în ținuturile, de unde merg Români la »milleni», de oare-ce aceste sînt tot atâtea semne dureroase ale destrămării».

Dreptatea (nr. 194) serie la primul loc sub titlul »Miserii administrative» despre »abusurile organelor execuționale, cari lucră...nu în interesul statului, ci în interesul »hienei licitaționale» și susține, că vina tuturor acestora o poartă administrațiunea statului.

MOMENTE ACTUALE.

La temniță!

Încă nu s'au împlinit un an dela eliberarea membrilor comitetului național din temnițele Seghedinului și Vațului, și unii au și trebuit să revadă earăși temnița.

Dintre condamnații Manifestului știm, că dl Patriciu Barbu și-a făcut de mult pedeapsa. Acum trebuie să însemnăm, chiar la aniversarul grațierii, că ieri și-a împlinit pedeapsa și dl Iuliu Coroianu.

Cît de curînd vor intra în temniță și ceilalți condamnați.

Afacerea Lucaci.

Am încetat deja de mult a ne mai ocupa de »afacerea Lucaci», pentru-că nu voiam să mai dăm părintelui dela Șigeti privilegiu la înjură așă de necuviincios și de desperat în fiecare zi, cu atît mai virtos, că cu adunarea »Astrei» au urmat zile așa de solemne, cari ar fi fost profanate prin continuarea unei atari »polemii».

Într'aceea s'a ivit ideea, ca pentru a nu mai molesta publicul cetitor, cu produse necuviincioase dela Șigeti, să se caute o rezolvare într'alt mod. S'au și făcut demersuri în această direcție, cari însă, ni-se pare că se vor zădărnici.

Când se vor fi finalizat aceste demersuri, și vom vedea că nu duc la scop, vom relua firul, și vom finaliza noi, în »Tribuna», întreaga afacerea.

Un proces verbal.

Părintele Dr. V. Lucaci nu trimite o scrisoare, cu rugarea să o publicăm. Scrisoarea se refere la »procesul verbal» pe care ni-l'a trimis dl Iuliu Coroianu și care s'a publicat în nrul 190 al »Tribunei»; părintele Lucaci o numește »rectificare». Noi însă vedem, că părintele Lucaci nu face altceva, decît spune cu alte cuvinte, același lucru, pe care declarațiunea celor doi martori l'a spus mai pe scurt, de aceea noi nu mai publicăm așa numita »rectificare».

Afacerea atînsă prin procesul verbal noi o considerăm de ceea-ce este: o afacere personală între dl Dr. Lucaci și dl I. Coroianu. Aceasta s'a încheiat deja prin declarațiunea celor doi martori.

Alte afaceri »de natură gravă», cum zice părintele Lucaci, ce le-ar ave d-a sa cu dl Coroianu, poștească și le descurce între sine, ori-cum vor afla cu cale, pentru-că neconținuta lor accentuare, fără a le expune, nu poate decît să facurce situațiunea și de altfel destul de încurcată acum, prin »pășirea în acțiune» a părintelui Lucaci.

Lucruri triste în Sălagiu.

— Corespondență particulară a »Tribunei». —

— Septembrie 1896.

II.

(Urmare.)

Școalele noastre și ajutoarele de stat.

În scrisoarea primă am arătat tristul fapt, cum învățatorii nostri se îmbulzesc pentru a călători la expozițiunea millenară. — Acum voi vorbi despre o altă faptă tristă: despre înființarea școalelor și cererea ajutoarelor de stat pentru școalele noastre confesionale.

În 15 l. c. se vor înaugura și respective se vor da folosinței nu mai puțin decît 15 școale edificare de către stat în tot atâtea comune aproape curat românești. Vom avea adevărat pe grumazii școlii române și școale de stat în următoarele comune: Zalnoc, Șeova, Valcaul-unguresc, Agires, Mineu, Cr. Horvath, Sudureu, Cavaș, Ciedu, Silimed, Gorosleu ung. Mincet, Ipp, Varsolt, Buisa, apoi posibil în Hotoan și Sarvad.

Dacă ne uităm peste aceste comune puse în deplină fericire din incidentul milleniului vom afla, că cel puțin 10 școale de stat s'au înființat în comune aproape curat românești, cari și de altcum ar fi putut și chiar sînt în stare a-și avea școala lor confesională română provăzută cu învățător calificat și salarizat la toată regula.

Și dacă totuși se înființează școale de stat în comune curat românești, noi o atribuim autorităților noastre bisericești, cari nu și-au dat silința și n'au îmbărbătat poporul prin cuvinte părintești și frumoase la susținerea școalelor într-o stare bună și corăspunzătoare cerințelor de astăzi, ca astfel cei ce caută noi în papură să nu aibă ce dificulta și nici temei de a înființa școală de stat, care de altcum tot sîrmanul popor trebuie să o susțină.

Tot asemenea, stăm și cu ajutoarele de stat. La noi aproape fiecare comună bisericească cere dela ministerul de culte înțirigirea salariului docențial câte cu 70, 80, 100, 120 fl., — și autoritățile noastre bisericești în prea puține casuri se nisnesc a explica celor-ce cer acele ajutoare, că acesta este un pas foarte greșit, care în cel mai scurt timp poate aduce cu sine desființarea școlii confesionale; în prea puține casuri și se explică poporului, că prin cererea ajutoarelor de stat se pune tăciunele maghiarismului în streșina școlii române și astfel să-i îndemne la suportarea sumelor necesare — și de altcum mici — pentru susținerea școlii române.

Ce să zicem apoi despre comune ca Peceul (tractul Crasnei), care a cerut direct înființarea școlii de stat?

Aci ne-am permite a face o întrebare dlui vicar Alimpu Barboloviciu, că oare are d-a sa știre, ca protopop al tractului Crasnei despre intențiunile dănuicioase ale acestei comune (Peceul) și dacă are apoi ce pași a făcut pentru sanarea răului? Noi știm, că Peceul este o comună curat românească, cum de această comună totuși vine la noi, că să cerșească înființarea școlii de stat? De astă-dată e drept, că comisiunea administrativă comitatensă a respins și petenți cu cererea lor, însă poate veni timpul, când cererea va fi împlinită și apoi cine va suporta grava răspunsabilitate la cazul când și aici se va înființa școală de stat?

Înalta vizită la București.

Pregătiri la Sinaia.

Activitatea care se desfășură în capitală pentru recepțiunea M. S. Monarhului nostru se urmărește și la Sinaia. Noul salon, care se construiește în imediata apropiere a gării actuale este gata și acum se procede la mobilarea lui.

Între alte înfrumșetări ale orașului, s'a început construcțiunea unui mare arc de triumf la bifurcația șoselei naționale, cu alea care duce la parcul și cu șoseaua gării. Deasupra acestui arc este amenajat un balcon, din care trompeții vor vesti sosirea alaiului împărațesc, ear' țerani și țerance vor da drumul la vulturi și vor arunca flori peste augustii drameji. În flancurile arcului pavilioane artice decorate vor simboliza cele trei mari ramuri ale sfericului: cultura grăului, porumbul și a viței.

Tot arcuiri de triumf vor fi ridicate cele două intrări ale mănăstirii, pe unde intră și eșii cortegiului.

* * *

În apropierea fermei regale dela »Iana Reginei» se va ridica un prea frumos pavilion, în care se va servi augustului oasne un dejun.

Eforia a pus să se repare aleele parcului, primăria stradele și șoselele pe unde va trece cortegiul, și cari vor fi împodobite cu steaguri și ghirlande de brazi.

În seriile, pe cît va dura șederea Monarhului nostru se vor trage focuri de artifice, arangiate de către pirotechnia armatei.

Pe de altă parte lucrările cari se fac la castelul Peleș, pe propria socoteală a M. S. Regelui României, se urmăresc cu multă activitate. Fațada și parcul castelului vor fi iluminate splendid cu electricitate, pe timpul serii.

Aforisme politice.

— Una la zi. —

Trăgia unui prin ipe nu duce un stat mai aproape de ruina sa, decît cum o face în o republică indiferența pentru binele comun.

Montesquieu

CRONICA

Sibiu, 16 Sept. n. 1896.

Examen de calificatiune preotească. În 26, 27 și 28 Aug. v. s'a ținut în semin. archidiececan din loc examenul de calificatiune preotească. S'au înscris în total 23 teologi absolviți. În comisiunea examinatoare au fost designați de Ven. consistor archidiececan: dl vicar Dr. Il. Pușcariu, d-nii asessori consist. I. Hannia, Zach. Boiu și Mateiu Voileanu. Resultatul a fost în general multumitor. Au reușit toți candidații, cari sînt următorii: Nicolae Albu, Ioan Aldea, Andrei Badiu, Lazar Bera, Ioan Bercan, Alexandru Boieriu, Nicolae Chirciu, Ioan Dăian, Ioan Dobre, Ivan Dordea, Romul Gomboș, Ioan Hanzu, Romil Măerusan, Georgiu Manițiu, George Modran, Eulampiu Negrea, Ștefan Nicola, Nicolae Pallade, Ilie Pop, Avram Sîrbu, George Simplăcean, Vasile Stan și Savu Timariu.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrieu Baltes**.
 Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe
 acțiuni: **V. H. Drossend**.

Sensational! Fără concurență!

NICI UN GUMMI PARISIAN

sau altfel de specialități
nu mai sînt de lipsă!

În toate statele civilizate e protegiat prin lege, recomandat de medici, perfect sigur și nestrîcîcios [1967] 5—10

numai procurare simplă.

Agentura generală dela
Ursprung & Comp.,
Viena, IX., Müllnergasse nr. 8.

Două cărți folositoare
pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în
librăria „**Tipografia**“, societate pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC
ÎN
ECONOMIA RURALĂ
compus de
cel 12 preoți întemnițați în Cluj.
Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE
de
Eliu Dopp.
Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

La „**Tipografia**“, soc. pe acțiuni
în Sibiu se află de vânzare

CARTEA DURERII
DE
EMIL BOUGAUD.
TRADUCERE DE
IACOB AFIN NICOLESCU.
Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 78 cr.)

Această carte a fost recomandată de
cătră Exc. Sa Metropolitul Victor Mi-
hăily de Apșa printr'un circular special.

„LUGOȘANA“

instituit de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Lugos.

Primește depuneri spre fructificare
sub următoarele condițiuni:

a) Depuneri cu anunt de 30 zile cu 5%;
b) „ „ „ 60 „ „ 5 1/2%;
c) „ „ „ făcute de biserici, școli, corporațiuni cul-
turale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat.
După starea cassei depuneri până la 500 fl. v. a. se resti-
tuesc îndată la prezentarea libelului fără abdicare.

Depuneri se pot face și ridica și prin postă.

[1947] 13—

Direcțiunea.

O specialitate naturală neprețuibilă
este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda“ de Bodok

care după experiențele făcute s'au dovedit ca o apă medicinală prea
eficace și plăcută mai ales: la **conturbări de mistuire, ma-
ladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și
ale organelor respiratoare etc.** [1789] 41—100

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid car-
bonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini
chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sibiu, Sighișoara și Alba-Iulia:
la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Segesváry és társai,
Déva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov deposit
propriu strada Caldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de-adreptul
dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima
Administrațiunea isvorului „MATILDA“:
Josef György,
(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

A apărut și se află de vânzare la
„**Tipografia**“, societate pe acțiuni din Sibiu

GRAMATICA GERMANĂ
TEORETICĂ PRACTICĂ
de
Sava Popovici Barcianu.

Edițiunea a cincea
revidată și completată
de
Dr. Danil Popovici-Barcianu.

Această gramatică atât de bine întocmită, având
la fine și un mic vocabular german-român
costă numai 1 fl. 40 cr. plus 10 cr. porto.

La „**Tipografia**“, soc. pe acțiuni
în Sibiu se află de vânzare

„POESII“
DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cr. cerer.

„**Tipografia**“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la „**Tipografia**“,
societate pe acțiuni în Sibiu

MEMORIALUL
arhiepiscopului și metropolitului
Andrei baron de Șaguna
sau
luptele naționale-politice ale Românilor
1846—1873
de
NICOLAE POPEA,
archimandrit-vicar arhiepiscopesc.
Tomul I.
Prețul 1 fl. 30 cr.

Biblioteca lui George Barițiu.

Cele mai ieftine cărți românești!

Librăria „**Tipografia**“, societate pe acțiuni din Sibiu ajunse în posesiunea unei mari părți din biblioteca lăsată de neuitatul

GEORGE BARIȚIU

se află în plăcuta poziție de a oferi publicului românesc cărți prețioase cu cel mai redus preț.

„Istoria Transilvaniei“.

Marele op al regretatului nostru istoric:

„PĂRȚI ALESE DIN ISTORIA TRANSILVANIEI“,

pe 200 de ani din urmă (3 volume). Se poate procura cu **preț redus.** Anume:

Vol. I. broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30. Vol. II. broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Vol. III. broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Opul întreg broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — șese fl. și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

„Dicționarul unguresc-românesc“.

Broșurat în loc de fl. 2.50 costă acum numai fl. 1.50. Legat costă numai fl. 2.50.

Alte cărți rari și prețioase.

Prețuri reduse:

Dicționarul limbii române, după însărcinarea dată de societatea academică română, elaborat ca proiect de A. T. Laurian și I. C. Massimu. Colaboratori Iosif Hodoș și George Barițiu. — București 1876, opul complet numai 4 fl.

Glossariu, care cuprinde vorbele din limba română străine prin originea sau forma lor, precum și cele de origine înduioasă. Elaborat de A. T. Laurian și I. C. Massimu. București 1871, 584 pagini numai 50 cr.

Othello, novelă de Wilh. Hauf, traducere. 81 pagini numai 10 cr.

Responsabilitatea ministerială. Discursul de reîntrire al procurorului general și răspunsul prim-președintelui înaltei curți de cassatiune și de justiție la 16 August 1866 cu un apendice. București 1866, 57 pagini numai 10 cr.

Criticele „istorice“ ale lui Iosif Sterca de Kerpenyes scărmanate — informațiune tipărită ca manuscris de George Barițiu. Sibiu 1892, 22 pagini 5 cr.

Două drame familiare, lectură pentru tinerimea de sexul femeiesc. Sibiu 1891, 44 pag. numai 20 cr.

Aotele conferenței electorale a reprezentanților alegătorilor români din Ungaria și Transilvania, ținută în Sibiu la 1, 2 și 3 Iunie 1884. — Sibiu, 1884 84 pag. numai 20 cr.

Tesaur de Monumente istorice, atât din vechiu tipărite cât și manuscrise, cea mai mare parte străine, adunate, publicate cu prefațe și note ilustrate de A. Papin Ilariann. (Tomul II. și III.) București 1864 a 1 fl. 50 cr.

Două raporturi de-ale acelor prefecți de legiuni românești, cari în anul 1848/9 au susținut luptele cu insurgenții unguri până la reîntrirea trupelor imperiale în Transilvania. — Sibiu 1884, 80 pagini numai 15 cr.

Opurile lui Caiu Corneliu Taoit, traduse de Gavril I. Munteanu, director și profesor, date în tipar sub auspiciile societății academice după încetarea din viață a traducătorului (Biografia traducătorului anexată). Sibiu 1871 1 fl.

Darea de seamă asupra procesului politic de presă al dlui George Barițiu, redact. „Observatoriului“, în cestiunea colectelor pentru soldații români răniți. (Pertractarea finală din 30 Aprilie n. 1879). În loc de 25 cr. acum numai 10 cr.